

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. T. P.**, zastoupen JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 5. 2019, č. j. 41 A 7/2019 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Ing. Jakuba Backy **s e u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 21. 3. 2019, č. j. KRPU-55242-22/ČJ-2019-040022, byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajištěn za účelem správního vyhoštění. Podle § 124 odst. 3 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na devadesát dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalované, že byly dány okolnosti, které ve svém souhrnu svědčily pro neúčinnost zvláštních opatření. Dodal, že v případě žalobce byly naplněny podmínky § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců. K námitce žalobce, že žalovaná dostatečně nezhodnotila skutečnost, že se nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území České republiky a nikdy v minulosti se neprotivil jakémukoli rozhodnutí správního orgánu, soud uvedl, že žalovaná v napadeném rozhodnutí řádně popsala i další důvody, které uložení zvláštního opatření brání. Upozornila na to, že žalobce se nejen nacházel na území České republiky bez cestovního dokladu a víza, ale také neoprávněně úmyslně za pomoci převaděčů bez platného cestovního dokladu a víza tranzitoval přes státy Evropské unie z Polska až do Německa, kde byl zadržen. Žalovaná poukázala také na to, že žalobce nedisponoval žádným dokladem a dosud se nepodařilo nijak prokázat jeho totožnost. Rovněž podotkla, že žalobce na území České republiky nemá žádné bydliště, nikoho zde nezná a nemá dostatek finančních prostředků. Podle názoru soudu existuje významné riziko, že by žalobce v případě uložení zvláštních opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) nebo c) zákona o pobytu cizinců neplnil své povinnosti z těchto ustanovení vyplývající, a namísto toho by realizoval svůj záměr najít si práci (patrně v Německu, které je – jak trefně poznamenala žalovaná – zemí s výhodnějšími ekonomickými podmínkami a sociálními jistotami), a tím by se současně vyhnul návratu do Vietnamu. Je proto pravděpodobné, že by se žalobce skrýval a usiloval o to, aby nebylo možné řádně dokončit řízení o správním vyhoštění a toto vyhoštění realizovat. Za daných podmínek není podle názoru soudu možné přistoupit k uložení zvláštních opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, když navíc žalobce ani nemá žádné vazby k České republice, a proto není zřejmé, jak by povinnosti vyplývající z těchto ustanovení plnil.

III.

[3] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížností, kterou opřel o stížní důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele správní orgán i krajský soud nesprávně posoudily využitelnost zvláštních opatření podle ustanovení § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel je názoru, že pouhý nelegální pobyt na území České republiky, resp. následnou snahu o ilegální vycestování do Německa, nelze považovat za natolik závažné okolnosti, které by vylučovaly využití zvláštních opatření podle ustanovení § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud prostý nelegální pobyt na území České republiky nepovažuje za natolik závažnou okolnost, aby nebylo možné využít zvláštní opatření. K tomu stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, a dovozoval nutnost aplikace na jeho případ. Podle stěžovatele bylo nutno zohlednit i snahu stěžovatele o spolupráci se žalovanou (které sdělil všechny potřebné údaje ke své identifikaci) a snahu o budoucí respektování právního řádu. Dodal,

pokračování

že podal v České republice žádost o mezinárodní ochranu, aby svůj pobyt v České republice právně založil alespoň na tomto základě. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek a rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnula důvody, pro které vydala rozhodnutí o zajištění, resp. důvody, pro které nepřistoupila k aplikaci zvláštních opatření. Dovojuje, že rozhodnutí o zajištění bylo vydáno v souladu s právními předpisy, přičemž bylo i náležitě odůvodněno. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území je: *a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.*

[8] Podle § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců *policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u nějž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.*

[9] Podle § 123c odst. 1 zákona o pobytu cizinců *se finanční záruka skládá na účet policie a je vratná po vycestování cizince z území nebo poté, co mu byl povolen dlouhodobý anebo trvalý pobyt nebo pobyt podle zvláštního právního předpisu, uděleno dlouhodobé vízum nebo vydáno povolení k přechodnému pobytu. Policie se s cizincem nebo složitelem dohodne na způsobu vrácení finanční záruky. Náklady na vrácení finanční záruky nese složitel nebo cizinec.*

[10] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že by správní orgán a krajský soud nesprávně posoudily využitelnost zvláštních opatření podle ustanovení § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců. Podle kasačního soudu se správní orgán i krajský soud důkladně zabývaly otázkou aplikace zvláštních opatření a ty správně posoudily, přičemž

respektovaly i povinnosti vyplývající z čl. 15 návratové směrnice a z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. zejména usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS, a na něj navazující judikaturu). Nejvyšší správní soud proto v plném rozsahu odkazuje na žalobou napadené rozhodnutí a rozsudek krajského soudu a jejich závěry přebírá.

[11] Z rozhodnutí žalované je zřejmé, jaké důvody ji vedly k rozhodnutí o zajištění stěžovatele bez využití možnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování. Žalovaná k tomuto závěru dospěla především s ohledem na aktuální životní situaci stěžovatele v době svého rozhodování, kdy nebylo možné předpokládat splnění podmínek pro použití jednotlivých zvláštních opatření za účelem vycestování. Dodala, že se doposud nepodařilo ověřit uváděné údaje o totožnosti stěžovatele (stěžovatel nedisponoval žádným dokladem prokazujícím jeho totožnost), na území České republiky je poprvé, nemá zde žádné bydliště ani známé, u kterých by mohl pobývat. Stejně tak nedisponuje dostatečnou hotovostí, kterou by mohl poskytnout jako záruku. Dále žalovaná poukázala na to, že jediným cílem stěžovatele bylo dostat se přes území České republiky na území Spolkové republiky Německa, kde si hodlal najít práci.

[12] Uvedené závěry žalované důkladně ve světle uplatněných žalobních bodů přezkoumal rovněž krajský soud a neshledal v nich žádné pochybení. Nad rámec doplnil, že v případě stěžovatele byly naplněny podmínky § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *[p]olicie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu*. Z obsahu spisu je zjevné, že stěžovatel byl zadržen německou policií bezprostředně poté, kdy opustil Českou republiku a vstoupil na území Německa. Je proto dána pravděpodobnost, že by stěžovatel v případě, pokud by nedošlo k jeho zajištění, neodcestoval do Vietnamu a zopakoval svůj pokus o vstup na území Německa. Podle názoru soudu tak byly naplněny podmínky § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, které uložení zvláštního opatření za účelem vycestování vylučují.

[13] Pokud pak stěžovatel poukazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, ten nedopadá na nyní posuzovanou situaci, jelikož v tomto případě jediným důvodem pro vyloučení užití zvláštních opatření za účelem vycestování nebyl pouze nelegální pobyt stěžovatele na území ČR, ale především skutečnost, že nebyly splněny zákonné podmínky pro použití jednotlivých zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 písm. a), b) a c) zákona o pobytu cizinců, a dále pak rovněž tato nemožnost vyplývala ze zhodnocení celkového jednání stěžovatele (viz výše). Na daný případ lze použít např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 171/2015 - 52, č. 3429/2016 Sb. NSS, podle kterého důvodné podezření, že by cizinec mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, existuje mj. tehdy, pokud cizinec vyjádřil záměr pokračovat v cestě přes území jiných členských států EU, aniž byl držitelem oprávnění k pobytu v rámci EU. V usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, 3559/2017 Sb. NSS, pak poukázal rozšířený senát Nejvyšší správní soud na skutkové okolnosti rozsudku ve věci sp. zn. 8 Azs 171/2015 (cizinec, který jen projížděl územím ČR, neměl k ČR žádné ekonomické nebo sociální vazby, nedisponoval dostatečnými prostředky ke složení finanční záruky a

pokračování

takovou skutečnost ani netvrdil) a konstatoval, že v takovém případě bude užití zvláštních opatření v zásadě vyloučeno (srov. bod 37 usnesení rozšířeného senátu). Obdobně viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 10 Azs 152/2019 - 28.

[14] Stěžovatelova součinnost či tvrzená snaha o budoucí dodržování právních předpisů České republiky, nemohou nic změnit na výše uvedených skutečnostech, tedy na tom, že stěžovatel byl v době rozhodování žalované bez dostatečných prostředků a neměl na území ČR žádné bydliště ani vazby. Jeho spolupráce se správním orgánem navíc v tomto případě zcela nevyvrátila pochybnosti o stěžovatelově spolehlivosti v případě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, a to vzhledem k jeho předchozímu, výše popsanému jednání. Ani skutečnost, že stěžovatel dle svého tvrzení následně podal v ČR žádost o udělení mezinárodní ochrany, nemůže mít na zákonnost nyní posuzovaného rozhodnutí žalované žádný vliv. K uvedeným závěrům podpůrně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 5 Azs 81/2019 - 27.

[15] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[17] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem ustanoven zástupce - JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[18] Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Vzhledem k tomu, že advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu